

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih
za teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T

Datum: 15. oktobar 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 15. oktobra 2009.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**RAZLOZI ZA ODLUKU KOJOM SE ODBIJA ZAHTEV STANIŠIĆEVE
ODBRANE DA SE ODGODI SUĐENJE I ZA ODLUKU DA SE RASPRAVA OD
15. JULA 2009. GODINE NASTAVI U ODSUSTVU OPTUŽENOG**

Tužilaštvo

g. Dermot Groome
gđa Doris Brehmeier-Metz

Branioci Jovice Stanišića

g. Geert-Jan Alexander Knoops
g. Wayne Jordash

Branioci Franka Simatovića

g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

Prevod

I. KONTEKST

1. Dana 15. jula 2009. godine optuženi Jovica Stanišić (dalje u tekstu: optuženi) tvrdio je da se ne oseća dovoljno dobro da bi mogao da prisustvuje suđenju, ali se nije odrekao prava da tog dana bude prisutan na raspravi. Istog tog dana Stanišićeva odbrana zatražila je da se postupak odgodi. Takođe 15. jula 2009. godine, Veće je odbilo zahtev Stanišićeve odbrane i odlučilo da raspravu zakazanu za taj dan održi u odsustvu optuženog.

II. ISTORIJAT POSTUPKA I ARGUMENTACIJA

2. Što se tiče istorijata postupka do 29. juna 2009. godine, Veće upućuje na svoja dva ranija pismena obrazloženja, od 2. jula 2009. i od 22. jula 2009. godine, kojima potkrepljuje usmene odluke o pitanjima sličnim onom kojim se bavi u ovoj odluci.¹ Dana 30. juna 2009. godine optuženi je obavestio Veće o tome da se ne oseća dovoljno dobro da bi mogao da prisustvuje suđenju, da se ne odriče prava da tog dana bude prisutan na raspravi i da ne želi da koristi video-konferencijsku vezu.² Istog tog dana nadležni lekar u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija dostavio je izveštaj u kom je zaključio da su "zdravstveni problemi [optuženog] nepromenjeni".³ Nadležni lekar je dodao da je optuženom promenjena terapija i da je malo verovatno da je malaksalost optuženog posledica lekova.⁴ Nadležni lekar nije saslušan toga dana, pošto ni strane u postupku ni Veće nisu izrazili želju da ga ispituju.⁵ Veće je odlučilo da nastavi s raspravom zakazanom za taj dan, i to u odsustvu optuženog.⁶

¹ Razlozi za odbijanje Zahteva Stanišićeve odbrane da se pretresi zakazani za 9. i 10. jun 2009. godine odgode i da psihijatar pregleda Jovicu Stanišića pre početka suđenja i za Oduku da se rasprava zakazana za 9. jun 2009. godine održi u odsustvu optuženog, 2. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Razlozi od 2. jula 2009. godine), par. 1–10; Razlozi za Odluku da se odbije Zahtev Stanišićeve odbrane za odgodu suđenja i za Odluku da se rasprava zakazana za 29. jun 2009. održi u odsustvu optuženog, 22. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Razlozi od 22. jula 2009. godine), par. 1–13. V. takođe Odluka o početku suđenja i modalitetima suđenja, 29. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka o modalitetima), par. 1–5.

² Formular za neprisustvovanje u sudnici, 30. jun 2009. godine; Formular za odsustvovanje iz sudnice, 30. jun 2009. godine, str. 1–2.

³ Lekarski izveštaj dr Michaela Eekhofa, nadležnog lekara, 30. jun 2009. godine (dalje u tekstu: Izveštaj nadležnog lekara od 30. juna 2009. godine).

⁴ *Ibid.*

⁵ T. 1643.

⁶ *Ibid.*

Prevod

3. Dana 6. jula 2009. godine optuženi je obavestio Veće da se ne oseća dovoljno dobro da bi tog dana mogao da prisustvuje suđenju i da ne želi da koristi video-konferencijsku vezu.⁷ Kad ga je osoblje Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija pitalo da li se odriče prava da lično prisustvuje suđenju, optuženi je odgovorio da ne razume.⁸ Istog dana u sudnici, odbrana optuženog obavestila je Veće da se optuženi nije odrekao prava da bude prisutan na raspravi tog dana.⁹ Istog tog dana nadležni lekar dostavio je izveštaj u kom je izjavio da je fizičko stanje optuženog nepromenjeno.¹⁰ Što se tiče mentalnog zdravlja optuženog, nadležni lekar konstatovao je sledeće:

Što se tiče mentalnog stanja, [optuženi] je uznemiren i deprimiran. Iritira ga to što se na sudu raspravlja o njegovim porodičnim problemima. Optuženi ima dobru orijentaciju i ne pokazuje vidljive znake poremećaja u sećanju. Danas sam ga obišao i nisam primetio znake poremećaja u percepciji i rasuđivanju. Ovi nalazi podudarni su sa zaključcima koje je psihijatar dr De Man izneo u svom stručnom izveštaju od 26. juna 2009. godine.¹¹

Nadležni lekar zaključio je da je zdravstveno stanje optuženog nepromenjeno.¹² Nadležni lekar nije saslušan toga dana, pošto ni strane u postupku ni Veće nisu izrazili želju da ga ispituju.¹³ Veće je odlučilo da nastavi s raspravom zakazanom za taj dan, i to u odsustvu optuženog.¹⁴

4. Dana 7. jula 2009. godine optuženi je obavestio Veće da se ne oseća dovoljno dobro da bi mogao da prisustvuje suđenju, da se ne odriče prava da tog dana bude prisutan na raspravi i da ne želi da koristi video-konferencijsku vezu.¹⁵ Istog dana nadležni lekar dostavio je izveštaj u kom je, u suštini, ponovio ono što je izneo u

⁷ Formular za neprisuštvovanje u sudnici, 6. jul 2009. godine; Formular za odsustvovanje iz sudnice, 6. jul 2009. godine, str. 1–2.

⁸ *Ibid.*

⁹ T. 1732–1733.

¹⁰ Lekarski izveštaj dr Michaela Eekhofa, nadležnog lekara, 6. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Izveštaj nadležnog lekara od 6. jula 2009. godine).

¹¹ *Ibid.* V. Razlozi od 22. jula 2009. godine, par. 8–9, 15.

¹² Izveštaj nadležnog lekara od 6. jula 2009. godine.

¹³ T. 1733–1734.

¹⁴ T. 1734.

¹⁵ Formular za neprisuštvovanje u sudnici, 7. jul 2009. godine; Formular za odsustvovanje iz sudnice, 7. jul 2009. godine, str. 1–2; T. 1826–1827.

Prevod

Izveštaju nadležnog lekara od 6. jula 2009. godine i dodao: "[p]o mom mišljenju, mentalno stanje [optuženog] može se smatrati normalnim, s obzirom na njegove porodične prilike; nema očiglednih psihijatrijskih razloga iz kojih on ne bi mogao da učestvuje u suđenju."¹⁶ Pošto je toga dana nadležni lekar nakratko ispitan u sudu, Veće je odlučilo da nastavi u odsustvu optuženog.¹⁷

5. Dana 15. jula 2009. godine optuženi je obavestio Veće o tome da se ne oseća dovoljno dobro da bi mogao da prisustvuje suđenju, da se ne odriče prava da tog dana bude prisutan na raspravi i da ne želi da koristi video-konferencijsku vezu.¹⁸ Istog dana, lekar koji privremeno zamenjuje nadležnog lekara dostavio je izveštaj u kom je izjavio da je fizičko stanje optuženog po svemu sudeći relativno nepromenjeno.¹⁹ Što se tiče mentalnog stanja, lekar je izjavio sledeće:

Što se tiče mentalnog stanja, [optuženi] pokazuje jasne znake depresije: govori tiho, sporo i sporo se kreće i ne pokazuje emocije. Žali se na to da prosto "nije u stanju" da prisustvuje suđenju, pre svega zato što je malaksao, a i zbog opšteg fizičkog stanja. U skladu s depresivnim oboljenjem i terapijom, kod optuženog su u različitoj meri narušene i neke više funkcije: blago je dezorijentisan po pitanju dana u nedelji, njegovo pamćenje pokazuje blage nepodudarnosti, povremeno daje besmislene odgovore. Međutim, nije ustanovljeno da optuženi usporeno misli, on je razumeo moja pitanja, a na konkretna pitanja davao je relativno smislene odgovore. Reklo bi se i da su njegova moć rasuđivanja i percepcija relativno nenarušeni.²⁰

Lekar je zaključio da optuženi, prema njegovom mišljenju, nije u stanju da putuje i da lično prisustvuje suđenju, ali da jeste u stanju da učestvuje u suđenju putem video-

¹⁶ Lekarski izveštaj dr Michaela Eekhofa, nadležnog lekara, 7. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Izveštaj nadležnog lekara od 7. jula 2009. godine).

¹⁷ T. 1827–1829.

¹⁸ Formular za neprisustvovanje u sudnici, 15. jul 2009. godine; Formular za odsustvovanje iz sudnice, 15. jul 2009. godine, str. 1–2.

¹⁹ Lekarski izveštaj dr Mikea Rowella, 15. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Izveštaj od 15. jula 2009. godine).

²⁰ *Ibid.*

Prevod

konferencijske veze, i to u trajanju od najviše 45 minuta.²¹ Kad je upitan o tome, lekar je objasnio da je, u svojstvu privremenog zamenika nadležnog lekara, tog dana prvi put pregledao optuženog.²² Lekar je takođe objasnio da smatra da su prepisani lekovi doprineli sadašnjem zdravstvenom stanju optuženog, mada je rekao da ne može da proceni u kojoj meri.²³ Koliko je njemu poznato, tokom proteklih mesec ili dva nije bilo izmena u terapiji koja je optuženom prepisana.²⁴ Što se tiče zaključka da optuženi nije u stanju da putuje do sudnice, lekar je rekao da taj zaključak počiva na onom što je on sam mogao da primeti, naime, na tome da je optuženi "nestabilan na nogama, da se kreće veoma sporo i da odaje utisak fizički relativno krhke osobe".²⁵

6. Takođe 15. jula 2009. godine Stanišićeva odbrana zatražila je da se suđenje odgodi, s obzirom na informacije koje je lekar izložio na sudu i na Izveštaj od 15. jula 2009. godine.²⁶ Tužilaštvo se usprotivilo tom zahtevu.²⁷ Veće je usmeno odbacilo zahtev i zatražilo da se nastavi sa zakazanom raspravom, i to u odsustvu optuženog.²⁸

III. DISKUSIJA

7. Veće ponavlja da optuženi koji tvrdi da se ne oseća dovoljno dobro da bi određenog dana mogao da prisustvuje suđenju ima obavezu da pokaže da to zaista jeste tako.²⁹ Dana 29. maja 2009. godine Veće je odlučilo da suđenje može da počne, u skladu s modalitetima suđenja utvrđenim u Dodatku Odluci o modalitetima. Nijedna od strana u postupku nije tražila odobrenje da uloži žalbu na tu odluku, niti je tražila od Veća da ponovo razmotri svoju odluku s obzirom na nove okolnosti koje su se možda javile. Dana 9. i 29. juna 2009. godine, u okolnostima koje su suštinski bile slične okolnostima u kojima se donosi ova odluka, Veće je odlučilo da nastavi sa zakazanim pretresom, i to u odsustvu optuženog. Veće je razloge za te odluke objavilo 2. jula 2009, odnosno 22. jula 2009. godine. Nijedna od strana u postupku nije tražila da se odluke ponovo razmotre,

²¹ *Ibid.*

²² T. 1938.

²³ T. 1936.

²⁴ T. 1938–1939.

²⁵ T. 1939.

²⁶ T. 1944–1945.

²⁷ T. 1945.

²⁸ T. 1945–1946.

²⁹ V. Razlozi od 2. jula 2009. godine, par. 11; Razlozi od 22. jula 2009. godine, par. 14.

Prevod

niti je tražila odobrenje da uloži žalbu na njih. Dodatni materijal, koji je Veću bio na raspolaganju 15. jula 2009. godine, u poređenju s materijalom koji je Veću bio dostupan u trenutku kad je donosilo odluku 29. juna 2009. godine, sastoji se uglavnom od četiri redovna medicinska izveštaja, navedena u paragrafima 2–5 gore. Kao i u prethodnim odlukama, Veće je pre svega razmatralo medicinske informacije sadržane u izveštajima, a ne zaključke o sposobnosti optuženog da prisustvuje suđenju. Iako je u izveštajima nagovešteno da se zdravstveno stanje optuženog promenilo, Veće je smatralo da su te promene neznatne i da nisu takve da bi se na osnovu njih mogao doneti zaključak drugačiji od onog koji je Veće usvojilo u svojim odlukama od 29. maja 2009, 9. juna 2009. i 29. juna 2009. godine. Zato je Veće zaključilo da se suđenje u ovom predmetu može nastaviti u skladu s modalitetima suđenja.

IV. ZAKLJUČAK

8. S obzirom na zdravstveno stanje optuženog, onako kako je ono opisano u brojnim lekarskim izveštajima dostavljenim Veću, i na osnovu obaveze koju ima na osnovu člana 20 Statuta, Veće je zaključilo da Stanišićeva odbrana nije pokazala da se optuženi oseća suviše loše da bi mogao da prisustvuje raspravi od 15. jula 2009. godine i da bi suđenje zbog toga trebalo odgoditi.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra verzija na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsedavajući

Dana 15. oktobra 2009. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]